

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 18 Februarie, 1887.

De un timp încoace politica internă din statul nostru a început a se pronunța în formă mai concretă. Ceeace până acum se făcea pe căi piezișe, de multeori pe căi laterale, și cu ocol mare, ca acțiunea să nu poată fi urmărită, de cât de oamenii, cari ex professo se ocupă cu urmărirea politice de distrucțiune din statul nostru acuma se face aievea, se face fără sfială sub firma autorităților publice, sub firma guvernului.

Se înțelege, că îndată ce masca fu dată la o parte și stindardul politice de maghiarizare desvilit cu mare pompă, când la Cluș, când în sala corpurilor legiuitoare, legislațiunea încă pășese mai cu energie, arătând părțea de părțea întreaga programă, îndreptată spre amalgamisarea cetățenilor din acest stat.

Meritul de căpetenie al demascării fără îndoială este al deputatului Mocsáry, care îngrijat de soartea, ce se pregătește prin politica actuală elementului unguresc, a ridicat perdeaua, și ne-a arătat planurile urmărite față cu naționalitățile aruncând în fața conaționalilor sei: urmărirea unui vis, care în veci nu se va realiza, din contră în urmărirea lui se sdrobesc toate legăturile dintre popoarele acestei patrii, și la o vreme de nevoie nimica nu va mai fi bun comun, pentru care toate se-și jertfească averea și vieața.

Cetitorii nostri cunosc vorbirea deputatului Mocsáry ținută în parlamentul Ungariei, și cunosc din numărul de alaltăeri al diarului nostru și epistola, pe care acesta o a adresat alegătorilor sei, după ce partida extremă l'a scos din sinul seu.

Voim să fie constatat, că nu este suflare românească, căreia să nu-i servească spre mângăere sufletească pășirea bărbătească a deputatului Mocsáry.

Și această mângăere noave ne este cu atât mai scumpă, cu cât în parlamentul Ungariei, Mocsáry a fost unicul, care a avut curagiul să spună adevărul, și mărturisirea adevărului trebuie să procure bucurie sufletească fie-cărui om moral și sănătos la cap. Mărturisirea adevărului este de o deosebită importanță acuma, deoarece ea a provocat furtuni turbulente atât în parlament, cât și în presa ungurească.

Mai mult, ea a provocat chiar și declarațiunile cunoscute ale ministrului president, care a sigilat cu sigilul legalității și al ecuității toate nisuițele îndreptate spre maghiarizare.

În trei direcțiuni a atacat deputatul Mocsáry politica nefastă contra naționalităților: că se maghiarizează:

1. prin scoală de sus până jos;
2. prin reuniunile de maghiarizare, în interesul cărora autoritățile publice pun noauă și grele im-

posite asupra locuitorilor, voind să maghiarizeze pe român cu banii storși din sudoarea lui;

3. prin aceea, că în interesul maghiarizării, pe de o parte se calcă legea pozitivă în dispozițiunile sale favorabile naționalităților, ear de altă parte, în cât nu se calcă, ea nu se esecutează.

Ca să nu se poată dice, că invinuirile sunt numai vorbe goale — s'au adus casuri concrete atât pentru una, cât și pentru cealaltă.

Vorbirea domnului Mocsáry a sgduit până în temelie inimile patrioților încărcate cu păcatele politice lor, și aceasta nu fără cuvânt. La plângerile de până acuma ale sasului, slovacului, sârbului, românului, întregă ceata patrioților moderni cu un glas striga: Schulverein, Omladina, Matica și Sobol. Eram priviți adecă de agitatori, de elemente periculoase statului, și ne plesnau în față cu nepatriotismul. Nu o pot face aceasta cu Mocsáry, care este ungar. E deci explicată toată gălăgia, și e natural, ca și ministru president să dea cuvintelor domnului Mocsáry importanța, ce li-o dă întregă Europa.

Sunt cunoscute și obiecțiunile ministrului president. Fiecare om, care va pune față în față obiecțiunile domnului ministru president al nostru cu gravele invinuri ridicate de Mocsáry, va vedé, cu câtă superficialitate și rea credință se fac obiecțiunile. Va trebui să vadă însă și aceea, că la punctul de culminațiune al invinuirilor, unde se aduc casuri concrete despre călcarea, respective neesecutarea articolului de lege XLIV din 1868, acolo ministrul president trece preste invinuri, și nu află un singur cuvânt de obiecționat.

Lumea întregă dimpreună cu noi va lua deci act despre aceea, că în Ungaria se pot călca legile sancționate sub ochii parlamentului, sub ochii guvernului fără ca corpul legiuitoriu să aibă cel puțin curagiul a mărturisí, că aceste legi nu mai sunt după placul curentului actual, căruia i-se închină parlament, guvern, societate, pressă.

Loial a fost domnul Mocsáry în espunerile sale despre călcarea legii naționalităților, și în fața casurilor citate noi am fi dorit, ca actualul ministru president să fi fost cel puțin atât de loial, ca ministrul de justiție Perczel la anul 1875, care interpelat fiind în ședința publică a parlamentului asupra nelegiuirilor comise cu călcarea legii la tribunalul de aici din Sibiu, a avut curagiul să răspundă, că da, are cunoscință despre dispozițiunile luate contra legii, va lua însă dispozițiuni pentru modificarea legii în sensul călcării.

Ministrul president însă a tăcut, și tăcerea de multe-ori este cel mai potrivit răspuns

acrostichonul prim:

este format din inițialele hexametrelor din fiesce care distichon și din finalele pentametrelor și constă din două versuri în limba latină de următorul cuprins:

*Vivas Austriae imperator ac Auguste Francisc
Cum tua electa consorte Ludovica, lactissime.*

Acrostichonul II:

se formează în limba germană din inițialele pentametrelor și este de următorul cuprins:

Es lebe der Kaiser Franz und die neue Kaiserin.

Acrostichonul III:

se formează din litere dela mijlocul pentametrelor în limba magiară și este de acest cuprins:

Éljen a felseges császár, urunk Ferencz sokáig.

Scrierea este cu litere latine. Ortografia folosită de George Lazar în această odă este de tot barbară; consonantele derivate se scriu cu câte două și trei consonante originale.

Pentru **i** scurt nu numai la finea cuvintelor, dară chiar în mijloc, în diftongi se folosese **y**.

Broșura din cestiune este formată cuart, ediție de lucș. Titula ei scrisă cu litere mari și arangiată pe întreaga pagină primă este următoarea:

Planul dlui Bismarck.

Scriam mai zilele trecute, că un rebel între Franția și Germania este după noi inevitabil, că ideia acestui rebel se găsia de mult în creerul dlui Bismarck, și că cancelariul o trădă prin recentele sale discursuri.

Ori cât de prevădător și de circumspect ar fi cineva, totuși — semn evident de slăbiciunea omenească — prin oare cari acte ale sale, lasă să se înțeleagă, dacă nu întreagă, cel puțin parte din gândirea sa. Și cu atât mai lesne se poate pătrunde gândirile intime ale cancelariului, cu cât densusul n'a făcut nici odată nimic în mod brusc și improvizat, acțiunile sale nefind decât resultanta unei serioase cugetări și a unui plan preconcept.

Ca două sau mai multe state să se bată, trebuie neapărat să intervie o declarațiune de rebel. În zilele noastre nimeni nu îndrăsnesc să asumeze răspunderea unui așa teribil eveniment. Totdeauna cel ce voesc a lupta, dorește ca declarațiunea de rebel, sau cel puțin provocațiunea, să vie dela adversar. Dl Bismarck mai mult decât ori cine ne-a probat'o. Mai mult decât atât. Acest diplomat n'a dus nici odată la foc țeara sa, până ce nu s'a asigurat de vre-un ajutor direct sau indirect, de vre-o complicitate sau de vre-o strictă neutralitate. De asemenea toate mijloacele de intimidare și persuasiune i-s'au părut permise.

Astfel de câte ori a voit să se lupte cu cineva, a căutat mai întâi, să dea nascere la motive de supărare, pentru ca țeara să fie atacată, sau dacă densusul trebuia să atace, la motive, fie măcar aparente de legitimare a atacului. Mai înainte însă îngrijise, să creeze o situațiune internațională așa, ca țeara sa să aibă un complice de ordinar un alt inimic sau rival al seu, asupra caruia avea să se întoarcă la cea mai apropiată ocaziune — ear celelalte națiuni să fie fie-care ocupate sau îngrijate cu câte o afacere delicată în-lăuntru sau înafară.

Acesta a fost totdeauna planul seu pentru a ajunge la realizarea scopului, ce și propusese: la hegemonia Germaniei. Napoleon I trebuia desmințit. Împăratul frances esclamase, nu ne aducem aminte cu ce ocaziune, că în acest secol Europa va ajunge ori „casacă” ori „republicană”. Dl Bismarck voesc s'o facă „prusiană”!

Pentru a proba cele ce avansăm aci și a ajunge astfel la confirmarea ideii, ce am emis, că dl de Bismarck dorește un rebel între Germania și Franția, că provoacă acest rebel din toate puterile, acum mai cu seamă, când s'a asigurat de neamestecul Rusiei, aliata naturală a Franției, trebuie să ne urcăm cu vr'o 20 de ani pe scara trecutului; vom găsi, sperăm, în acest interval de timp argumentele cele mai tari pentru susținerea tesei noastre.

— Să începem cu 1864. Pe aceea vreme esista ceea ce se chiea confederațiunea germană. Din această confederațiune, afară de statele germane, făcea parte și mica Danemarcă, pentru că printre ducatele sale se găsia unul, Holstein, ai cărui locuitori erau exclusiv germani. Dl Bismarck deve-

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoria.

O odă de George Lazar.

Dintre cele rămase după George Lazar, îmi mai veni la mână o broșură de patru foi tipărite, care cuprinde o odă în limba românească, compusă și edată de numitul învățat cu ocaziunea logodirei împăratului Francisc I, la anul 1808.

Poesia este interesantă nu numai pentru cuprinsul ei, dară și pentru versificațiunea și ortografia, în care este scrisă.

Poesia constă din 39 distichoane sau 78 versuri. Încercările de versificațiune românească în hexametri și pentametri sunt dintre cele mai rare. Acest fel de versificațiune, ca puțin accesibilă pentru limba românească s'a privit ca o imitație după limbile clasice.

În poesia de față, pre lângă versificațiunea principală mai formează literile inițiale și finale acrostichonice pentru sine, și afară de aceea mai formează litera mijlocie un acrostichon pentru sine în limba maghiară. Deci,

VERSURY

DE LAUDE IN LIMBA DACO-ROMANEASKE

LA

LOGODIREA

PREA ENELTZATULUI NOSTRU MILOSTIV IMPERAT, STEPEN, SCHI TAYKE

FRANTZ I.

KU

LUDOVICA

PREA ENELTZATA MILOSTIVA IMPERETEASSE, STEPENE SCHI MAYKA NOASTRE

KARY LA ANNUL

1808

SMERITASSE ALKETUI SAU INDREZNIT.

VIENNA

Szau typerit ku slovele lui Giroid.

Pe pagina a doua, de-a stânga așa dară, la mijlocul paginei este tipărit:

PRIN

GEORGIE LAZAR,

askultetoriul S. S. Theologiy intral doilea ann, despre partea Clerului romanesc ne unit din M. Principat al Transilvanii, în prea vestita Universitate dela Vienna.

niț ministru de externe al Prusiei, vedea cu ochi răi acest ducat german sub dependența regelui Danemarcei, cu toate că Danemarca, în ce privește acest ducat, și numai într'atât, intra în confederațiunea germană, să hotărî dar să scape pe frații sei „de sub jugul danes!“ Dela această epocă, el începu să vadă pe Germania nu numai în țările cu principii germani, dar peste tot unde s'aude limba germană, peste tot unde bat inimile germane. Augusta casă a Hohenzollernilor era menită să-și înceapă „misiunea sa istorică“ prin „liberarea“ ducatului Holstein. Dar alături de Holstein era un alt ducat: „Sleswigul“, tot al Danemarcei. În el ce e drept, se găseau prea puțini germani, dar era atât de aproape, atât de strâns legat cu Holsteinul, în cât anevoie se puteau separa. Apoi fiindcă era vorba să se atace un stat mititel ca Danemarca, victoria fiind sigură din nainte, de ce să nu-i răpească cât mai mult teritoriu?

Și deodată eși din capul dlui Bismarck, ca Minerva din capul lui Jupiter, ideia de-a-și încorpora amândouă ducatele. De altmintelega, ocaziunea era propice de-a pune mâna pe portul „Kiel“ și de-a afirma cu tărie dreptul Prusiei la marea nordului, la „oceanul german!“ Ideia se comunică Austriei, care făcea parte din confederațiune, și dl Bismarck îi propuse să ia împreună cu dânsul în mână apărarea drepturilor confederațiunii. Danemarca însă era țeara cea mai liniștită și mai dreaptă din Europa! Holsteinul nu simțea nici-decum, apăsând asupra-i suveranitatea regelui danes.

Austria o scia bine, de aceea mai miloasă și mai loială decât Prusia, se opunea. Dl Bismarck însă, cu răbdarea și tenacitatea sa cunoscută, nu desperă. Se puse pe lucru, îi trebuia mai întâiu un motiv de rebel măcar de ochii lumii. Făcu să se trîmbițeze prin toate mijloacele și mai cu seamă prin Țiare, că danesii oprimă pe frații Prusiei și Austriei din ducate. Danemarca nu voia cu nici un preț să cedeze ducatele. Dl Bismarck își îndoi atunci insistențele către Austria, esaltă sentimentul național german, o făcu să creadă întru cât-va, că prin locuitorii ducatelor ambele țări mari din confederațiune suferă în adevăr iniuste agresiuni, și Austria se înduplecă. Astfel se vedu aceea monstruositate politică: doue națiuni, Prusia și Austria, unite contra unei mici țări ca Danemarca și făcându-i un rebel, pe care absolut nimic nu-l legitima. Danemarca fu natural învinsă, ear ducatele smulse dela sînul ei și împărțite între cei doi „puternici“ victorioși. Englitera, care promisese ajutor Danemarcei, refușă s'o susție. Franca tocmai din cauza necasului, ce avea pe Englitera, care nu lucrase de acord cu ea în ocaziunea insurecțiunii poloneze din 1863 nu se amestecă, nevoind a mai fi alături cu dânsa. Europa stete dar indiferentă.

(Va urma.)

În revista sa din Nr. 25 al foaiei „Brassó“ dl Czenkalji, ca să rumpă firul polemic, ce-l urdise pentru a ne împletî pre noi, află de bine a ne da două învățături, una: că nu este denunțațiune a reproduce ceva dintr'o foaie într'alta; alta: că cel ce se mînie, nu are drept, prin urmare noi, noștii ce suntem, să fim mai moderați (hidegebb vérü).

Cât pentru prima învățatură: dl Czenkalji are drept *in thesi*, cea ce însă nu însemnează, că comentarele, ce le face o foaie la comunicatele altei foi, nu pot învolva denunțațiuni, uneori chiar uricioase. Noi în cas concret am aflat, că da.

Ceea-laltă învățatură este de o valoare problematică, pentrucă nu totdeauna este nedreptatea în partea celui ce se mînie; noi însă primim concluziunea dlui Czenkalji: să fim moderați; ne-am și silit să fim, une-ori poate am fost chiar prea moderați; ear de mîniat, în sensul dsale, noi de fel nu ne-am mîniat, cu toate că scriptura ni-o ar permite, când Țice: „măniăți-ve, dar nu păcătuiți.“

Noștii, cum suntem la o foaie veche, am putea da și noi din foaia noastră un sfat bun dlui Czenkalji,

ca apoi să fie pace între noi, și acela sfat este: ca dsa să nu se resfățeze. Noi îi credem, că situațiunea este destul de favorabilă pentru dsa, ca să poată vorbi cu noi și de noi cu scobitoarea la dinți; nu putem însă crede, că resfățarea*) să fie un factor bun pentru pacea internă, carea în viața statului o dorim toți.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Ocna, 17 Februarie, 1886. Astăzi am avut să petrecem la locul cel vecinic rămășițele pămîntesci a vrednicului nostru paroch Ioan Henteș.

Nu e de ajuns, că în timpul din urmă dăm în toate privințele îndărăt; nu e de ajuns, că acum suntem espuși și noi Ocenii la tot felul de șicane din partea conlocuitorilor străini, — pe când mai înainte puteam să ne bucurăm neconturbați de roada muncii noastre, — ca adaus la toate acestea împregiurări sinistre am fost espuși fatalei împregiurări, ca în decurs de o lună să pierdem pe acei doi harnici și venerabili păstori sufletesci ai noștrii, cari în tot deuna avînd înaintea ochilor suferințele, starea și aspirațiunile fiilor lor sufletesci, ne-au păstorit în adevăratul înțeles al cuvîntului, în înțelesul Evangheliei.

Un adevărat păstoriu sufletesc a fost mult regretatul paroch al nostru Ioan Henteș, care în timp de 45 de ani, cât a servit la altariul Domnului, păstoring turma lui Christos din Ocna-superioară, n'a pregetat nici când a veni în ajutorul păstorilor sei și cu sfatul și cu fapta, care totdeauna, de câte-ori cerea interesul poporului seu, era cel dintâiu înainte luptător, care în decurs de 35 de ani, prin muncă și-a câștigat o stare materială, prin care ca cel dintâi proprietar în Ocna, împunea și la străini.

Demne de vrednicile lui i-au fost și onorurile din urmă.

Ritualul funebru a fost celebrat de Preacuvioșia Sa dl. Nicanor Frateșiu, protosincol și secretariu consistorial, asistat de Părinții: P. O. D. Ioan Reou, presbiter și archivariu consistorial, Emilian Cioran și Iosif Goga, preoți în Reșinari, Teodor Necsa paroch în Bungard, Georgiu Bobeș, paroch în Sibiu, un preot din Șura mare și unul din Topârcea, și de diaconul ceremonial al arhiepiscopiei noastre, dl Sergiu Median.

Cântările funebreale au fost executate de către corul seminariului nostru archidieceșan.

Poporul cu mic cu mare a incurs din toate părțile spre a da onorul ultim iubitelui seu părinte sufletesc.

Asemenea toate oficiile din Ocna, precum și membrii reprezentanței comunale — ș'au împlinit ultima datorință față de locuitorii demn al comunei și față de colegul lor.

Mai amintesc aici, ca în treacăt, că defunctul, în mișcarea națională dela 1848 a jucat oare care rol și ca trimis al Ocenilor a luat parte în marea adunare națională, ținută în acel an la Blas.

Noi cei din Ocna, cari am trăit cu el, și care cunoaștem viața lui mai deaproape, îi vom scî păstra în inimile noastre aducerea aminte, ce i-se cuvine, — și acum nu ne mai remene alta, decât să Țicem: Fie-i țărina ușoară, căci „bună luptă a luptat“.

d l.

*) Ca dl Czenkalji să ne priceapă mai bine, decât cum ne-a priceput în traduceriile sale de mai înainte, d. e. furci = villa, — cuvîntul acesta „resfățare“ îl traducem noi în limba oficială a statului eată așa: „henczegés.“

Pe pagina a treia se începe oda însași, care în rînduri resirate se întinde pe patru și jumătate pagini.

Deasupra pe pagina, unde se începe oda este a se cetî următoarea indrumare tipărită:

„Szlovele tseale mary deprin kapetile versurilor, schi tseale mary deprin milslok trebue de osseby se se tseteaske in dsoss. *Litterae majores deorsum legendae.*“

În următoarele dăm loc acestei ode ocazionale întocmai precum se află tipărită în broșură:

Viu schi „eu“, jate! Ka fiul tse kreaste
En mila perinteaskE, schi trejeastE,
Izy aduk prinos, putzine jar sokotesc,
Schi ku atsesta sentsuL thron sel meresC.
Viu! ka un rob prea zmerit pementescu
La skaonul tsel sfent, schi indreznescU,
Atzy adutse dzertfe din toate tse am,
E ale! ke sent in numE d'jun supus neaM.
Stau, jate! 'n gjenunky, ku frik' adeverat,
Bukurendume d'al Nostru imperatT.
Al nostru imperat zik, chi te slevescu,
Esty perinte, tayke bA te numesU.

Unde ateta povatze vom afla?

De makar unde vom Fi, schi vom umbLA;
Supt prea perintesty aripile tale,
En odichne, schi patsE muza SchadE.
Toate dsemerea, schi ket au fost, tempul
Reu, dinpreune veakuL, dend schi genduL;
Reul coplischî mintea omeneaske,
Kary ku Sindse keunta Se se pleteaskeE.
Ispita de suss, bitsjul domnezeese
Al opri tsine poatE? nuy omenesC!
Amarul ense prea blend tu lay purtat!
In nekaz perintesk Glass neay aretaT.
En tot veakul neay aperat ku mila,
Suferind de toate pErtzile SilA.
Iate! dar schi robi tey! Kum te jubesc,
En tot locul kum sau strinS, schi te slevesC.
Multzimy alearge'n grediny pusse noao,
Ramury de flory impletescC numay doaO.
Primeastele! dreaptey tale Sceptru bun;
Feritsire Kurtzi Schi, dragoste spuN.
En multzy, schi prea feritsitzy any norokos,
Rodul thronuluy sel Adtusy senetosS.
Ramurile, jate! Kum sent ku roao:
Ascha in thron mila Sfente se ploaO;

Varietăți.

* (Cas de moarte.) Helena Mocsonyi de Foen născ. Somogyi de Gyöngyös, cu inimă înfrîntă de durere, în numele seu, precum și al ficei Livia căsătorită contesa Bethlen, al bărbatului acesteia Andreiu conte Bethlen, al copiilor lor: Francisc, Margarita și Iliana și al ficei sale Georgina de Mocsonyi; mai de parte al cumnatului seu Antoniu Mocsonyi de Foen, și al soției acesteia Josefina născ. baronesa Brudern, precum și al fiilor acestora Zenone Mocsonyi de Foen, cu soția sa Maria născ. baronesa Fischer și cu fiul lor Antoniu, și a lui Victor Mocsonyi de Foen; mai departe al cumnatei sale Laura, ved. Mocsonyi de Foen. născ. de Csernovits; al cumnatului Mihail de Mocsonyi și al fiilor acestuia Alecsandru de Mocsonyi și Eugeniu de Mocsonyi și cu consorta acestuia Teresia născ. Horváth de Zalabér și cu copii acestora; în fine al mamei sale Emma de Somogyi născ. baronesa Prónay și al multor altor rudeni — aduce la cunoștință prea îndușitoarea moarte a neuitabilului consorte, resp. tata, socru, bunic, frate, cumnat, unchiu, ginere, etc.

George Mocsonyi de Foen,

carele după mai lungă suferință, în ziua de 15. (27) Faur a c. înainte de ameași la 10 oare, proveđut cu sânta taină a cuminecături, prin paralisia pulmonală a adormit întru Domnul, în al 63-lea an al etății și împliniți 28 ai fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pămîntesci ale scumpului decedat la 1. Martie (17. Faur) a c. oara 3 d. m. vor primi binecuvîntarea bisericească după rîtul oriental, în locuința din strada Vațului Nr. 13. și vor fi transportate la Foen pentru depunere în cripta familiară; ear sacrele parastase se vor celebra la 9 Aprilie (28 Martie) a. c. la Budapesta, Foen, Vlaikoveți și Birkiși. Odihnească în pace!

* Maiestatea Sa s'a îndurat prea grațios a dărui 100 fl. v. a. pe seama comunei bisericesci gr. or. din Căpâlna de sus (trac. Ternavei superioare) ca ajutor pentru ridicarea bisericei și a scoalei.

* „Foaia diecesană“ după „Neue Temesvarer Zeitung“ aduce scirea, că archimandritul mănăstirei Bodrog numită și Hodos în diecesa română a Aradului, Preacuvioșia Sa P. Corneliu Jivcovicu este strămutat la mănăstirea Meșici în locul lui Nectarie Dimitrievici, care este ales de episcop al Vêrșetului. Numita foaie și pune totodată întrebarea, că oare cine va fi următorul lui? Să sperăm, că e cel mai vrednic, dintre monachii care i avem.

* (Decorațiune.) Dlui Ioan Poruț secretar interprete la consulatul României din Budapesta i-a conferit regele din România „Coroana României“ cl. III prin care totodată a câștigat și rangul de cavalier. Dl Ioan Poruț este transilvănean, fiul protopresbiterului gr. cat. din Almașul mare.

* Dămian Dragonescu secretarul ministerial și inspector central al gardei finanțiare a fost decordat cu crucea de cavalier al ordinului Francisc Iosif prin prea înalta deciziune, pentru meritele sale pe teremul administrației finanțiare.

* Din Viena se anunță, că în rolele de gloate depuse la magistrat, s'au notat și ministrul de Gautsch și marchisul de Bacquehem.

* (Papa.) Academiei române din Bucuresci a trimis Papa din Roma o colecțiune de cărți și documente imprimare lucos și legate admirabil de bo-

Atuntsy schi suditzilor tey robilor,
Norokul va kurdse izvor ceriloB.
Totzy dar venim la al nostru imperat;
Zertfe adutsem, ke sAu inkredinzatT.
zi enalte, tuturor prea sfente,
Unul fieste kaRe, sfent o kentE.
Resseri detsy schi Cometa, ka un gol
Numit spre ata preznUire vint soL;
Adukend kununy ku prinos tserescu
Doao, la preaanaltul thRon pementescU
Csinste; una krestetului teu numind,
Dreapta ta ku sfent sceptorU prea interinD;
Alta domney dend, schi krejassiy noao,
Iate! blende mayke No fatse noaO!
Vézy! Ke ensuschy schi putearea de sussu;
En kare nedezdea Ku tot tzay pussU,
Glessujeaste, ba ku drag atzy preznui
Nu treatse, zioa ku Folos atzy tsinstI.
Un domn, ah! tayke neamului omenes!
En tserju, vézy! schi steleE te proslevesC.
Slevite fije schi'n noy zioa asta,
Unul, ah! ba totzy ku doR fac atsastA.
Tzie! ah! prea mayka noastre! krestetul
En multzy feritsitzy any, prEkum libanuL,

gat. Academia i va trimite pentru aceasta în schimb colecția cronicarilor români și alte opuri originale.

* (Noul mare prior) În 26 a. l. c. a avut loc în casa capitolă din Viena a ordinului Maltheser, alegerea unui mare prior, în locul reposatului Lichnowsky. În unanimitate a fost ales Graf Guido Thun-Hohenstein.

* (Apel!) Studenții români din Zürich îndreptându-se de marile foloase, ce procură o viață în cea mai strînsă unire, au pus temelie unei societăți în scopul dezvoltării culturale și a întreținerii sentimentului de solidaritate între membrii ei.

Pentru ajungerea acestui scop, societatea a luat hotărîrea de a face un apel la presa română, totdeauna însuflețită de grija de a ajuta propășirea tinerimei.

Zürich, 14/26 Februarie, 1887.

Calinescu,
președ.

V. Samfirescu,
secretar.

* (De-ale gloatelor.) Ministrul de honoară a ordonat prin trimiterea unei cercular la jurisdicțiunii, conscripțiunea medicilor de gloate. În urma acestui decret sunt de a se conscrie toți medicii, chirurgii, și veterinarii cu diplomă, cari n'au trecut încă anul al 60-lea al etății lor. Listele celor conscriși sunt de ale așterne ministrului până la 15 Martie n.

* Pentru ofițerii dela gloate se vor începe cursurile în Pesta la 1 Martie în academia Ludovica. Durata va fi de 3 săptămâni, și se va mărgini la regulamentul de serviciu, la armătură, la tactică și la serviciul pionierilor.

* (Boala egiptică de ochi) Inspectorul sanitar Dr. Feuer a constatat în cercul Bánffy Hunyad în 21 de comune 190 cazuri de trachoma.

* (Puscile cu repetiție) se fabrică cu mare sîrguință în Austria. La fabrica Steyer se întrebunțează 6,000 lucrători pentru fabricarea pusculor. Marele fabricant, Werndel a declarat ministrului de război, că la nevoie poate să întrebunțeze în fabricile sale 12—14 mii de lucrători; tocmai ca pe timpul, când guvernul german înlocuise pusca veche prin pusca cu repetiție Mauser.

* (În contra tuberculosei.) Dr. Kremjansky medic din Rusia, în congresul medicilor ținut la Moscova a recomandat o curare cu totul nouă pentru acest morbo. Dr. Kremjanski susține, că tuberculosa provine din un anumit soi de paraziți, pe cari îi nimicesc cu desevîșire anilinelul. Densul susține mai departe, că încă nu s'a întemplat vre-o inveninare de anilin, ce se fi causat moarte; astfel anilinelul se poate întrebunța fără cel mai mic scrupul pentru nimicirea acestor paraziți. Să înțelege de sine, că acest mod de curare numai așa se poate practica, dacă se înveninează prin anilin mai întâi sângele și apoi îndată se aplică un contra medicament prin care se paralizează inveninarea sîngelui, și nu e de lipsă să se aplice aceasta procedură decât numai de câteva ori. Congresul a decis să se facă câteva experimente. Dacă va succede acest mod de curare, Dr. Kremjanski de obligă neamul omenesc la recunoștință pentru toți veci.

* (Un Vulcan nou.) În apropierea cetății Bacu (Rusia) s'a ivit de curînd un vulcan de pământ și nomol, care poate să impede foarte mult industria de petrolu, ce se face acolo în cantități mari. Deja mai dinainte cetatea începuse a se ruina într-o parte și într'alta. Prin exploziunea unui puț

de petrolu se derimară mai multe case și se întrepruse relațiunile. Acum s'a format în depărtare cam pe 10 mile (engl) de cetate pe virful dela Loc-Batan aproape de stațiunea de tren Ponta, un vulcan de pământ cu nomol. În noaptea de 15 Ianuarie, locuitori din Bacu au fost treziți prin un cutremur de pământ, după care urmă o exploziune, și pe când zidurile caselor se cutremurau, în sud-vest se vedea cerul iluminat ca de un foc gigantic. În noaptea următoare avu loc aceeași privesc. Îndată s'a cunoscut, că este o erupțiune pe virful dela Loc-Batan. Oficiarii dela stațiunea Ponta au dat următoarele amănunte despre această întâmplare: La 11 oare în noaptea de 15 Ianuarie se au de odată o exploziune puternică. Virful dela Loc-Batan era cuprins de foc, ear din mijlocul lui se înalță o columnă de foc la o înălțime aproape de 380 de picioare. Împregiurul dealului era luminat ca ziua și căldura se simția deja la o depărtare de un mil. Fiind că nu sufla vîntul, columnă de foc se înalță drept în sus, ascundînd în internul ei corpuri negre, care cădeau earăși în craterul vulcanului. Cu puțină intrerupere a durat această exploziune întreaga noapte și încă 24 de oare. Pământul și nomolul au fost aruncate în jos de pe munte, n'au ajuns însă până la stațiune. Cantitatea considerabilă a nomolului acopere acum o suprafață aproape de 1 mil pătrat (engl.) cu o adîncime, care se schimbă dela 6—14 picioare.

* (Mulțămîta publică.) „Serata cu danț,” arangeată în S-Sebeș în seara de 24 Februarie c. n. a eșit în toată privința, preste acceptarea arangerilor.

Nu zace în competența comitetului arangiator a descrie „serata” ca atare din punct de vedere al petrecerei, și comitetul se simte dator a mulțumi:

1. tuturor celor ce au binevoit a participa, făcînd ca „serata” noastră să fie ca totdeauna cea dintîiu în S-Sebeș;

2. celor ce au binevoit a solvi preste prețul intrării, anume: P. T. DD. G. Anghial 1 fl.; V. Schneider n. Oniș 1 fl.; N. Beu 1 fl.; I. Oncescu 1 fl.; K. Hening 1 fl.; F. Heitz 1 fl.; N. Dic 1 fl.; M. v. Weltern 1 fl.; F. Huber 1 fl.; I. Hidveghe 1 fl. I. T. Gross 2 fl.; V. Albert 1 fl.; și S. Blașiu 1 fl.

Suma tuturor intratelor a fost 104 fl. v. a. ear suma tuturor eșitelor a fost 78 fl., deci rămîne un venit curat de 26 fl. v. a.

Conform invitării acest venit ar fi fost să fie destinat bibliotecii scoalei rom. gr. or. din loc; însă comitetul arangiator din mai multe considerante a decis al destina, pentru ajutorarea elevilor miseri ai scoalei numite. Și în înțelegere cu unii din dnii învățători a și comandat deja pentru suma de sus, cărți scolare, tablîțe, libele etc. Acestea se vor preda d-lor învățători pentru ale împărți între băeții acelei scoale.

S-Sebeș în 28 Februarie, 1887.

Comitetul arangiator,

* Rațiociniul despre starea fondului „reuniunii femeilor române gr. or. din Făgăraș și jur” la finea anului 1886.

A. Venite.

1. După libelul de depunere la „Furnica” cassă de economii, societate pe acțiuni în Făgăraș Nr. 21 cartea I. Pagina 11. anul 1885 în bani gata depuși fl. 777 „ 42 cr.

2. După cartea stărei active în obligațiuni pre la privați, întabulate primul loc „ 1460 „ — cr.

3. După cartea stării active interese restante până la finea anului 1886 „ 87 „ — cr.

Suma venitelor fl. 2324 „ 42 cr.

B. Erogate.

După jurnalul de cassă s'a spesat până la finea anului 1886 fl. 37 „ 65 cr.

Suma erogatelor fl. 37 „ 65 cr.

Bilanțul

A. Venite fl. 2324 „ 42 cr. v. a.

B. Erogate fl. 37 „ 65 cr. v. a.

Starea fondului fl. 2286 „ 77 cr. v. a.

Făgăraș, 28 Ianuarie, 1887.

Anastasia Popescu, Nicolau Aron, Elena Toma,
presidentă. secretariu. cassareasă.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Streinii despre noi.

Este meritul unor bărbați din timpurile mai proaspete ale deșteptării noastre naționale, că streinii au început a lua notiță despre mișcarea literară dela noi, și a ne apreția produsele noastre după ade-

verata lor valoare. Literatura germană, franceză și italiană cu bucurie a deschis brațele produselor literare românesce, și critici cu autoritate nu odată au aprețiat în presa germană creațiunile talentului românesc.

Nu așa a fost între noi și unguri. Un zid chinuzesc s'a format între români și unguri, și el a trebuit să se formeze cu considerare la rapoartele politice dintre noi, create după constelațiunea politică dela anul 1867.

Curentul de maghiarisare a predominat până acum și în cercurile unguresce, unde ar fi să se facă știință, și pretinsul limbistic și autor istoric cu autoritate la unguri, domnul Hunfalvy Pál, stăruiesce și ași a împinge lucrurile în direcțiunea de până acuma, făcînd permanent abisul între noi și unguri.

Și am fost condamnați a vedé, că renumiții poeți unguri, în lucrările lor și-au bătut joc de noi români, și romanele lui Iózsika, Jokai ne dau bogate doveți în aceasta direcțiune.

Diariistica era doară chemată să deie lucrurilor o direcțiune mai sănătoasă, însă ea la noi atât este de pronunțată în mersul seu, încât până acuma era lucru de ris să credem, că în ea va afla aprețiere meritată și activitatea literară a românilor.

Cu atîta mai plăcut ne a surprins foia din numărul 133 al diariului „Fővárosi lapok” din Budapesta, dela 2 Decembre anul trecut, în care am aflat o simpatică aprețiere a doue talente mari, de cari pre noi ne leagă legături de simpatie, recunoștință și legături de sânge. Un profesor dela gimnasiul de stat de aici, un bărbat, care crede, că între unguri și români pot și trebuie să fie puncte de întâlnire, domnul Nicolau Putnok, în o lucrare sub titlul „Carmen Sylva și Dora d'Istria” ne-a făcut cunoscuți și publicului unguresc, stărnind simpatii pentru produsele noastre literare și în publicul unguresc. Dintre diarele beletristice unguresce, „Fővárosi lapok” este cel mai radical, cel mai autorizat, și totodată și cel mai cetit.

Credem a ne împlini o datorință față cu publicul nostru, dacă reproducem articolul domnului Putnok.

Eată foia, de care e vorba:

Carmen Sylva, și Dora d'Istria.

(O regină și o prințeesă).

Din România doue mueri atrag atențiunea deosebită a oamenilor de carte, una prin cunoscințele sale multilaterale și productivitatea sa, cealaltă prin originalitatea cugetărilor sale. Cea dintîiu este Dora d'Istria cea din urmă, Elisabeta, regina României, sau cu numele de scriitoriu Carmen Sylva.

Un original product al vînei poetice și al fantasiei celei viue: „Povestile Peșului”, de regina României în curînd vor ajunge sub tipar în traducere ungurescă, și cu această ocaziune nu va fi doară fără interes, dacă vom face o privire fugitivă asupra persoanei ilustrei autore și asupra opului ei. Regina Elisabeta este un vlăstariu al unei familii principiare, în care familie nu ea se ocupă pentru prima dată cu literatura. Primele opuri ale ei au apărut în limba germană sub pseudonimul Carmen Sylva. Cum a luat ea acest nume, aceasta ni-o spune în un motto al unei colecțiuni de poesii (Meine Ruh.)

„Carmen: das Lied, und Sylva: der Wald,
Von selbst gesungen das Waldlied schallt,
Und wenn ich im Wald nicht geboren wär',
Da säng ich die Lieder schon längst nicht mehr.
Den Vögeln hab' ich sie abgetauscht,
Der Wald hat alles mir zugerawscht.
Vom Herzen that ich den Schlag dazu,
Mich singen der Wald und das Lied zur Ruh.“

Aceste versuri pe scurt însă evident esplică chiar și cetitoriului necunoscut cu împregiurările, ce a influențat asupra naturii poetice a reginei. Carmen, Sylva și Monrépos așadară stau în strînsă legătură cu individualitatea reginei, căci acestea singuratic și împreună indică natura poeziilor ei. Monrépos este castelul de vînațoare al familiei Wied, în o regiune romantică cu păduri pe malurile Rinului. Acolo s'a nascut, acolo a crescut până la etatea de 25 de ani regina, și aici o a ademenit musele de a intrat în serviciul poeziei.

În România încă a dat peste aceste 3 nume, castelul Peș din Sinaia este Monrépos, incungiurat de păduri de brad (Sylva), cari îndeamnă la cântare (Carmen) pe locuitoriul castelului.

Regina, care cu trup cu suflet s'a entusiasmat pentru România, a doua patrie a sa, și a pus de problemă, ca cu toată litera, ce va face, să ridice nimbul țerei sale, să facă cunoscută literatura română și să o lățească.

Primul pas în literatură l'a făcut cu balada „Vîrful cu dor”, în care de obiect al poeziei și a ales una dintre cele mai frumoase legende românesce. La această baladă Lubitz a scris musica, și la 1876. publicul o a primit cu aplause în teatrul din Bucuresci.

En frunzaske; ka preannalte dreapta ta

Kermujaske'n multzy any Neamul ku mila.

Feritsite se fiy'n kessetorie!

Ani tey totzy vieTzi vesseliE.

Rupesse la tine viklesugul tot,

In frike in naintetZy zake dzos morT;

Atuntsy toate neamurile, robi tei,

Slevivor ku dragoSte stepeni seI.

Norocul, kreade! Ka kedru ku folos

Enke va kreste prea, Oh! ba prea frumoS.

Coprinde mayke, ah! ba ja tsam adus;

Ramuri sent, tzie au Kreskut, eu leam puS-

In sen tzine, gridzeaste bine tse ay;

Imperat este, aschA pre altul naI.

Slava, noy robi tey umilit vo dem,

Nitsy pre altzi, deket vol, perintzy aveM.

Coprinde ense iu nume de bine,

Nuy, de ket inimiy Graju dela minE.

De altcun după cum vin scirile din Pesta, la mai multe ocazii împăratul, de când petrece acolo, a asigurat pe multe persoane înseminate despre pacinica intențiune a politicei monarhiei, ear decursul conferințelor delegațiunilor a fost de tot pacinic. Toți bărbații oficioși rostesc menținerea păcii. Ministrul comun de resbel, dl Bylandt-Reydt și Sternck, vice-admiralul au dat deslușiri confidentiale asupra situațiunii militare; ear Kálnoky a asigurat din nou, că nu există nici un pericol de resbel, situațiunea eternă înaintează spre bine și cu deosebire relațiunile cu Rusia sunt cu mult mai bune ca în toamna trecută.

Insemnate sunt vorbele Dr. Mattusch cu ocaziunea referărei în delegațiunea austriacă: Majestatea Sa, și se dănsul între altele, ne-a chemat pentru acceptarea creditului. Espunerile regimului sunt clare, temeinice și cu francheță. Primirea cu unanimitate a proiectului e cea mai tare dovadă pentru puterea argumentelor și necesitatea măsurilor preventive. Principiul politicei noastre ca și în trecut așa și în viitor e: *menținerea păcii*. Nu se cere aceasta sumă pentru începerea unui resboiu, pe care nu numai că nu-l voim, dar nici nu ne temem. *Votarea creditului să documenteze din nou și serbătorește înaintea lumii, că acest imperiu, cu toate căs multe naționalități în el, e o stâncă, un asil comun, o scumpă patrie, în care naționalitățile caută și altă satisfacere tuturor năsuințelor lor, care le ajută, le spriginesce, ear ele încă o spriginesc și o vor apăra, aducând chiar cele mai mari jertfe.*

Delegațiunile nu s'au ocupat așa mult cu cercetarea creditului cerut de guvern, ci votară unanim suma de 52 $\frac{1}{2}$ milioane de florini. Intrebuintarea acestei sume, conform conținutului din proiectul de lege, este lăsată la buna chibzuință a ministrului de resboiu; 49 de milioane se vor intrebuinta pentru armată, ear 3 $\frac{1}{2}$ milioane sunt destinate pentru marină.

Foile guvernamentale germane nu pot din destul aprea alegele. „Geraer Zeitung“ aduce scirea, că împăratul impresionat de rezultatul alegerilor s'a exprimat, că se simte mai tiner cu 20 de ani, și că acesta e darul cel mai scump, ce i-l putut aduce poporul cu ocaziunea aniversării zilei în anul al 90-lea al vieții sale.

Deschiderea parlamentului s'a făcut cu cetirea mesagiului imperial. Cu ocaziunea aceasta se grămădi multă lume, ca să vadă de pe față bucuria lui Bismarck — dar el nu luă parte și mesagiul a fost cetit de ministrul de stat Boetticher. Din discursul tronului se vede, că relațiunile cu statele vecine sunt ca și cele, ce erau la deschiderea ultimului parlament, ear față de Papa împăratul pare tare deobligat. Politica esternă este: susținerea păcii, carea parlamentul o va putea sprigini numai: *votând repede, cu plăcere și în unanimitate proiectele de legi, cari au de scop a mări îndată și în mod eficace forța armatei defensive.*

Foile germane acasă mereu pe guvernul francez, că nu pune nici o stavilă voinții resboinice a poporului francez și astfel nu dovedesce nici o garanță de pace.

Pressa franceză își ține mereu rezerva față de Germania — singură, „La République française“ declară că cancelarul Bismarck va mai avea încă multe ceasuri amare cu actualul parlament. După planul lui Gaulois resbelul dintre Germania și Franca nici a-

tunci n'ar fi delăturat, când Elsația și Lotaringia s'ar declara de principat neutral, căci Franca abia așteaptă ocaziunea d'ale în corpora, ear ele la tot momentul vor să întregescă trupul, din care au fost rupte.

În Bulgaria domnește cea mai mare neliniscă și nesiguranță. Sermana țeară a ajuns soartea, ca fi ei să se ucidă unii pre alții. Revolta din Silistra și Rusciuk a fost, ce-i drept, înăbușită, căci regenții cu miliția credincioasă i a succes a supune pe revoltanți; dar se arată ca toate acestea fenomenele unui resboiu civil.

Regența a dovedit și de astădată, că îi stăpână preste agitațiunea rusească; cât va dura însă aceasta superioara putere a regenții nu o poate proroci nimeni, căci intrigile rusesci continuă mereu. Unile foi susțin, că declarațiunea Țarului: a fi privit ca eșit din alianța celor trei împărați ar sta în legătură cu revolta din Bulgaria. Scopul revoltanților, a fost să restorne regența, să facă disordine, ear Rusia să își joace liber politica ei în orient. Capul revoltanților din Silistra Crestoff a fost împuscat de soldații sei; semn că poporul și cunoaște chemarea și numai înșelat ia armele contra regenții. Mulți dintre capii revoltanților au ajuns în Londra; ear pe cei prinși după o depeșă din Sofia, regența a dat ordin se fie omorâți prin glonț.

Deci cu toate asigurările de pace ale bărbaților nostri politici, dacă Rusia va ocupa Bulgaria și politica monarhiei noastre se cuprinde și astăzi în cuvintele Maj. Sale împăratului nostru, rostite în anul trecut cu ocaziunea deschiderei sesiunii ordinare a delegațiunilor: *casus belli* este gata!!

Planul dlui Bismarck.

(Înceiere.)

Prusia tot nu se treșise din beția dela Sadova. Statele diu sud prevedeau într'ansa pe stăpâna lor. Se temeau. Tocmai de aceea accentuau o atitudine ostilă. Se vorbia de o federațiune între Bavaria și Württemberg. Hanovrienii și locuitorii Hesei, republicanii din Frankfort și alții se agitau. Particulariștii reușiseră peste tot la alegeri; ei cereau toți reducerea sarcinilor militare; deficitul bugetar din cauza enormelor cheltueli cu armata creștea în proporțiuni simțitoare.

Într'un cuvânt situațiunea internă devenia din zi în zi mai dificilă. Numai un succes, un triumf esterior putea scăpa pe prusieni și asigura realizarea ideilor dlui Bismarck.

În afară Franca se găsia pentru moment izolată. Ea unul din acele momente, care se ved ră în istoria unei națiuni; para fiind coaptă, trebuia culeasă. De aceea dl Bismarck nu se mai gândi mult și exprimă ca Caton: „Delenda Carthago.“

Dar fiind că nu se putea declara resbel Franciei fără motiv, dl prim-ministru al regelui Prusiei se hotărî a usa de toată fineța spiritului seu pentru a face pe Franca să declare dânsa resbel. Tronul Spaniei era vacant. Ducele de Montpensier, care se desemnase la început pentru a l ocupa se găsia în imposibilitate de-a o face; de ce nu s'ar pune atunci pe tronul dela Madrid, își dișe dl Bismarck, un membru al augustei familii de Hohenzollern?

Comunică astă idee împăratului. Acesta îi răspunse, că mai este un Hohenzollern la București și nu crede decât să plece, să părăsească tronul; de ce se mai trimite altul la Madrid? (În parantes fie diș, cum s'au schimbat vremurile și cu dânsa oamenii! principele Carol de-atunci, om sêrac, este ađi rege, mare proprietariu și cu bani mulți pen-

și a cunoaște și raporturile administrațiunii bisericesci în archidieceșă. Aceasta ținută rezervată se părea a-i înstrăina metropolitul Miron și pe aceea partidă din archidieceșă, care îl spriginise la alegerea de metropolit, și care acum ar fi dorit ca noul metropoiit să se arunce în brațele ei, pentru a lovi în cei de partida contrară. Metropolitul însă aci se arată pe sine mai mare și mai superior, căci pe lângă toată pozițiunea sa grea, și pe lângă tot necumpetul și patima arătată și în presa noastră din partea contrarilor sei, se ținu independent de orice partidă, arătându-se drept cătră unii și cătră ceilalți.

Nu după mult timp însă cu mână tare apucă firele conducerii afacerilor bisericesci în toate direcțiunile. El a început a presida regulat în consistor aproape în toate senatele; tot așa în sinoadele archidieceșane și în congrese. Dacă se va considera aparatul amplu și cam greoiu în administrațiunea bisericescă, după cum o dă statutul organic, va înțelege ori și cine, că aceasta lucrare nu este una dintre cele mai ușoare. Cine a avut ocaziune a vedé pe metropolitul Miron, presidend în consistoriu, sinoade și congrese, s'a putut convinge cu câtă esactitate și corectitate conduce pertractările. Dânsul dispunend de o agerime extraordinară a minții, face distincțiunile cele mai fine, fără a scăpa din vedere vre-un moment, ce ar avea inriurire în cauză. Pentru aceasta, pentru perseveranța și paciența sa fără margini a fost în multe casuri admirat. Devisa dânsului

este: „mai puțin, dară bine și esact.“ Un amic al nostru persoană acreditată, care face parte din consistoriul archidieceșan, vorbind la o ocaziune de Escelenția Sa metropolitul Miron, așa se exprimă: „Sub metropolitul nostru am învățat a curiosce marelă adevăr cuprins în mactima de viață: „festina lente!“ (grăbesce incet!) Escelenția Sa este inamicul cel mai mare al disordinei, al lucrului de jumătate și superficial. Lucrarea, ce are să ieșă cu scirea și sub numele lui, ori ieșe bine, ori nu mai vede nici când lumina zilei. El distinge bine și cuprinde lucrurile din toate punctele de vedere, și nici o împrejurare nu o lasă neconsiderată. Simțul estetic, ce i este innăscut, face, ca să pună preț mare și pe forma din afară a lucrurilor. Eu mărturisesc adevărul — dișe amicului nostru — dedat la nisce forme stereotipe, cari adumbrite odinioară de autoritatea marelui Șaguna treceau de bune, me superam la început, că nu prezentam concept, la care Escelenția Sa se nu adaoge sau se steargă ceva; și dacă suptărarea mea era și mai mare, când îmi stergea întreg conceptul și dânsul făcea altul în loc, me mângăiam cu aceea, că așa urma cu toți referenții din consistor. Așa a ținut, până ce cu toții din consistor ne-am deprins la o mai bună ordine și esactitate în oficiu!“ — Am reprodus aceste cuvinte ale amicului nostru, pentru că ele sunt caracterisătoare și congruează cu judecata noastră, ce o avem despre metropolitul Miron Romanul în această direcțiune.

tru zile negre. Ce bine i-o fi părănd acum, că s'a hotărît a nu ne părăsi.) Dl Bismarck însă insistă, a arăta, că trebuie să se obicinuiască guvernele și popoarele cu principii prusieni. De altmintrelea aci era mai puțin vorba d'a trimite pe un Hohenzollern în Spania, d'a face pe francesi să se peardă mintea și să i împlinescă pofta. Candidatura principelui Leopold fu pusă pe de o parte, ear pe de altă parte, vestii pe feld-marașalul Moltke se dea ordin ca peste o lună de zile armata germană să fie gata d'a intra în Franca.

Napoleon nu primi candidatura. Aci avu loc o intrigă. După instrucțiunile primite, agenții Prusiei la Paris făcură pe Napoleon să creadă, că regele Prusiei este gata a se angaja solemn a nu mai veni cu alt-fel de candidați pe viitor. I se ceru aceasta. Vilhelm refușă. Franca declară resbel. Dl de Bismarck surise. Încă odată a lovit, unde a visat. Singurul aliat al Franciei în 70 putea fi Rusia. Rusia însă fu induplecată de dl de Bismarck a nu se amesteca; îi reaminti suvenirul resbelului din Crimea, politica francesă în timpul ultimei insurecțiuni poloneze; îi promise în fine, o complectă libertate de acțiune în Orient cu condițiune ca și Germania să vadă garantată libertatea sa de acțiune în Occident.

Principele Gortsacoff nu fu mai prevădător, ca Napoleon III în 66, făcu tocmai aceleași calcule, și închipui că lupta o să fie mult și că dintr'ansa și Franca și Prusia vor eși tare slăbite. Rusia și-a primit rêsplata imediat prin tratatul din Londra. De astă dată dl de Bismarck nu s'a întors după victorie în contra compliceului. Dar timpul nu este încă perdit. Cine scie, ce ne rezervă viitorul!

Acum, după ce am căutat a pune în relief evenimentele principale, la care a participat dl de Bismarck, credem, că ne este mai mult permis d'a prevedea un apropiat resbel între Franca și Germania. Cum s'ar putea găsi motivul lui, am arătat deja într'un precedent articol. Vrem din tot sufletul să nu fim profeti, dar dacă în istoria omenirii aceleași cauze produc tot-d'una aceleași efecte, îndrăsnim a dișe, că am prevădut ceea ce fatalmente se va întâmpla.

De câte ori sgomotul de încăerare între Prusia și o țeară oare-care a venit de la Berlin, de câte ori dl Bismarck a făcut arangiamente, pe cari le-a declarat în mod oficial, de câte ori arată un prieteșug peste măsura unei puteri, liniștea din spirite trebuie să dispară. Atunci este semn, că d sa are dese întrevederi cu dl Moltke și că tunul va bubui în curend. Aceasta se poate afirma cu mai multă tărie, când situațiunea generală a Europei este așa, încât fie-care stat are pe spinare una sau mai multe importante afaceri și nu scie încetrău să și întoarcă ochii în afară, cum este situațiunea în presinte. În ast-fel de timpuri anormale mai cu seamă, diplomația modernă și unii oameni de stat caută să și realizeze scopurile lor rușinoase.

Scopul Germaniei, nu scim de câte ori s'o repetăm, este sdrobirea Franciei. Apropiatul resbel n'ar înceta, decât o dată cu estermnarea unuia din beligeranți, dacă n'am avea în vedere de cât pe unii membri ai claselor luminate din ambele țeri, cari se întrec a întreținea urele naționale. Din norocire însă masa cea mare a populațiunilor are sentimente mai puțin resboinice. Trebuie să roșim la cetirea următoarelor cuvinte eșite din gura cancelariului, când a fost întrebă despre sănătatea soției sale: „De când fiul seu este mai bine, îi este și dânsii mai bine. Nu mai suferă decât de ura francesilor, pe cari ar voi să i vadă arși sau trecuți prin arme, pe toți, chiar pe copii, cari nu sunt cu toate acestea cauza, dacă au așa de mârșavi părinți.“

Aceste cuvinte au fost tecstual estrase din cartea dlui Busch secretariu al dlui Bismarck în timpul resbelului din 70—71.

Pe terenul național metropolitul Miron a fost până acum cu multă rezervă. Aceasta rezervă și-o a impus pentru că părerile sale despre ținuta, ce ar trebui să o ia românii în stelațiunea politică actuală în statul Ungariei, nu conveniau cu curentul generalizat la români. Cu toate acestea dânsul n'a făcut nici când taină din părerile sale, cari mergeau intracolo, că pentru români mai de folos ar fi o politică conciliantă. Ca cap al unei biserici nu putea să se abată dela politica tradițională, ce s'a observat și sub metropolitul Șaguna și o au avut în deobște archiereii români — fără ca să pericliteze interesele bisericii, în fruntea căreia se află. Din pozițiunea aceasta a unei ținute politice moderate n'a încetat a apăra interesele bisericii sale prin întreveneria la tron și în casa magnaților, al cărei membru natural este, mai ales, când cu deosebire interesele scolare ale credincioșilor din metropolia ortodocșă română a reclamat aceasta. Ca să trecem preste altele, amintim aci numai unele casuri.

În Februaru 1879 s'a prezentat la Majestatea Sa imperatul și regele nostru în fruntea unei deputațiuni constătătoare din ierarchii metropoliei și alți deputați esmiși în consistoriile eparchiale, și a ascernut o reprezentațiune bine motivată, compusă de dânsul, în contra proiectului de lege, prin care atunci se intenționa, eară după acceptarea lui prin dieta țerii, faptice s'a introdus limba maghiară ca studiu obligat în scoalele noastre populare confesionale.